

Društvene mreže i krađa identiteta

Ponekad vam se čini da za gotovo svaku aktivnost na internetu morate smisliti lozinke i korisnička imena te dati određene osobne podatke. To je postalo nužno jer internetske stranice žele zaštititi vas i vaš identitet, a pojedine također nude usluge društvenog umrežavanja.

Sve popularnije društvene mreže otvorile su vrata i prevarantima. Naime, takve nas stranice potiču na otkrivanje sve više osobnih podataka te razmjenu informacija i fotografija putem interneta. No, budite na oprezu jer što više informacija otkrijete o sebi, to ste podložniji napadima prevaranata.

Nažalost, danas postoje kriminalci koji traže upravo one osobe koje su otkrile previše osobnih informacija. Često koriste tzv. društveni inženjering (*social engineering*) ili manipuliranje kako bi naveli osobe da otkriju previše podataka o sebi. Ti se podaci zatim nezakonito koriste u svrhu pribavljanja proizvoda i usluga bez njihova znanja. Problemi koji time nastaju uključuju uhođenje u virtualnom svijetu (*cyber stalking*), nasilje (*bullying*), krađu identiteta i iznude.

Savjetujemo vam da budete iznimno oprezni prilikom otkrivanja osobnih podataka. Razmislite o tome tko te informacije može vidjeti i na koji se način mogu upotrijebiti protiv vas.

Zaštitite se

Slijedi nekoliko jednostavnih koraka koje biste trebali poduzeti kako biste zaštitili svoj identitet od prevaranata u sljedećim situacijama:

Ispis osobnih dokumenata

- Zaštitite svoje poruke i poštu, te ostale sadržaje koje ispisujete izravno s interneta, baš kao što biste zaštitili sadržaj svog novčanika ili torbe.
- Pregledajte bankovni izvod čim ga dobijete i prijavite sve transakcije koje su vam nepoznate.
- Spremite bankovne izvode, račune i povjerljivu korespondenciju na sigurno mjesto, baš kao što biste uradili i s drugim vrijednim predmetima.
- Uništite sve osobne dokumente koje više ne trebate.

Na javnim mjestima

- Pripazite na osobe koje vam „vire preko ramena“ – ljude koji stoje iza vas u redu za blagajnu ili bankomat i pokušavaju vidjeti vaš PIN. Osim toga, jednom kada svoju karticu predate djelatniku trgovine kako biste platili kupljeno, ne ispuštajte je iz vida.
- Ne koristite bankomat ako mislite da ga je netko neovlašteno dirao ili otvarao, te prijavite svoje sumnje banci.
- Novčanik, torbu, mobilni telefon, organizir, ključeve od kuće i sve ostale osobne stvari čuvajte izvan dosega drugih ljudi.

Na internetu i putem telefona

- Za svaki račun i aplikaciju koristite drugi PIN i lozinku. Koristite li istu lozinku za sve, a prevarant dođe u posjed iste, imat će pristup svemu.
- Ne koristite korisnička imena koja su očita i lako se pamte.
- Nikome ne otkrivajte lozinke, čak niti putem telefona. **Vaša vas banka nikada neće tražiti PIN ili lozinku.**
- Budite oprezni kada koristite internet u kafićima ili ste aktivni na forumima, virtualnim sobama za *chat* ili društvenim mrežama – prevaranti ih često koriste kako bi otkrili vaše osobne podatke.
- Nikada na internetu ne ostavljajte osobne podatke poput telefonskih brojeva, datuma rođenja ili informacija o zaposlenju.
- Naučite se služiti sigurnosnim opcijama na internetu i postavite ih onako kako vam najviše odgovaraju. Pazite s kime ste „prijatelji“ na društvenim mrežama i kome dozvoljavate da se pridruži vašoj mreži.
- Izbjegavajte korištenje opcije automatskoga dopunjavanja i ispunjavanja obrazaca na internetu. Prevaranti vrlo jednostavno mogu pristupiti takvom programu.
- Pripazite na lažne e-poruke (*phishing*) financijskih institucija u kojima se od vas traži da potvrdite podatke o računu. Takve e-poruke prijavite institucijama od kojih navodno dolaze kako biste pomogli u razotkrivanju prevaranata. **Banke nikada od svojih korisnika ne traže potvrdu putem e-poruka.**
- Redovno ažurirajte antivirusni program i postavke vatrozida na računalu.

Prijavite krađu

Mislite li da vam je netko ukrao identitet, da prevarant posjeduje podatke o vašem bankovnom računu ili da je vašem računu na internetu netko nezakonito pristupao odmah kontaktirajte svoju banku i policiju.

Opreznim postupanjem s vašim osobnim podacima zaista možete pomoći u smanjivanju rizika od krađe identiteta.